

ผนวก ก

ร่าง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

บรรพ 3

เอกเทศสัญญา

ลักษณะ 11

คำประกัน

หมวด 1

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา 680 อันว่าคำประกันนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้คำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่ง เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้

อนึ่ง สัญญาคำประกันนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อ ผู้คำประกันเป็นสำคัญ ท่านว่าจะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่

มาตรา 680/1 ผู้คำประกันต้องเป็นผู้มีความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้

หากภายหลังเข้าทำสัญญาคำประกัน ผู้คำประกันกลายเป็นผู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ให้เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้เปลี่ยนตัวบุคคลผู้คำประกัน เว้นกรณีที่หนี้นั้นไม่มีข้อผูกมัดใด ๆ ที่จะต้องจัดหาผู้คำประกัน แต่ลูกหนี้ได้เสนอตัวผู้คำประกันด้วยความสมัครใจของลูกหนี้ หรือ กรณีที่เจ้าหนี้นั่นเองเป็นผู้เสนอตัวบุคคลที่ต้องการให้เป็นผู้คำประกัน

หากลูกหนี้เพิกเฉยไม่ดำเนินการตามวรรคก่อน ให้ถือเป็นกรณีที่ลูกหนี้ไม่อาจถือเอา ประโยชน์แห่งเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเงื่อนไขสิ้นสุดตามความในมาตรา 193

มาตรานี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีที่ผู้คำประกันเป็นผู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตั้งแต่ก่อนหรือ ในขณะที่ทำสัญญาคำประกัน ไม่ว่าเจ้าหนี้จะรู้หรือไม่รู้ถึงการไม่สามารถชำระหนี้เช่นนั้นหรือไม่ ก็ตาม

มาตรา 680/2 ผู้คำประกันไม่ต้องรับผิดชอบไปกว่าหนี้ประธาน

คู่สัญญาอาจตกลงระบุจำนวนหรือขอบเขตความรับผิดชอบที่แน่นอนของผู้คำประกันเอาไว้ ในสัญญาคำประกัน

หากสัญญาค้ำประกันกำหนดให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบเกินไปกว่าหนี้ประณาน สัญญาค้ำประกันนั้นก็ไม่มีผลใช้บังคับเฉพาะในส่วนที่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบเกินไปกว่าหนี้ประณาน และหนี้ของผู้ค้ำประกันจะไม่เพิ่มขึ้นโดยนิติกรรมใด ๆ ที่ลูกหนี้ได้กระทำขึ้นภายหลังการทำสัญญาค้ำประกันนั้น

มาตรา 680/3 การเข้าค้ำประกันโดยบุคคลซึ่งจดทะเบียนสมรสแล้ว ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมของคู่สมรสก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาด้วย

ความในวรรคก่อนให้ใช้บังคับกับกรณีเปลี่ยนแปลงสัญญาค้ำประกันซึ่งทำให้จำนวนความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันเพิ่มมากขึ้นหรือเปลี่ยนไปค้ำประกันร่วมกับผู้อื่น หรือถ้าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญานำมาซึ่งการลดหลักประกันอื่น ๆ อย่างมาก

มาตรา 681 อันค้ำประกันนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์

หนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข จะประกันไว้เพื่อเหตุการณ์ซึ่งหนี้ันอาจเป็นผลได้จริงก็ประกันได้

หนี้อันเกิดแต่สัญญาซึ่งไม่ผูกพันลูกหนี้เพราะทำด้วยความล้าคัญผิดหรือเพราะเป็นผู้ไร้ความสามารถนั้น ก็อาจจะมีประกันอย่างสมบูรณ์ได้ ถ้าหากว่าผู้ค้ำประกันรู้เหตุล้าคัญผิด หรือไร้ความสามารถนั้นในขณะที่เข้าทำสัญญาผูกพันตน

มาตรา 682 ท่านว่าบุคคลจะยอมเข้าเป็นผู้รับเงื่อนไข คือ เป็นประกันของผู้ค้ำประกันอีกชั้นหนึ่ง ก็เป็นได้

ถ้าบุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็นผู้ค้ำประกันในหนี้รายเดียวกันไซ้ ท่านว่าผู้ค้ำประกันเหล่านั้นมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่าจะมิได้เข้ารับค้ำประกันรวมกัน

มาตรา 683 อันค้ำประกันอย่างไม่มีจำกัดนั้น ย่อมคุ้มถึงดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนซึ่งลูกหนี้ค้างชำระ ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นด้วย

มาตรา 684 ผู้ค้ำประกันย่อมรับผิดชอบเพื่อค่าฤชาธรรมเนียมความซึ่งลูกหนี้จะต้องใช้ให้แก่เจ้าหนี้ แต่ถ้าใจทกฟ้องคดีโดยมิได้เรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้้นก่อนไซ้ ท่านว่าผู้ค้ำประกันหาต้องรับผิดชอบเพื่อค่าฤชาธรรมเนียมเช่นนั้นไม่

มาตรา 685 ถ้าเมื่อบังคับตามสัญญาค้ำประกันนั้น ผู้ค้ำประกันไม่ชำระหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้ รวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน และอุปกรณ์ด้วยไซ้ หนี้ยังเหลืออยู่เท่าใด ท่านว่าลูกหนี้ยังคงรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ในส่วนที่เหลือนั้น

มาตรา 685/1 ข้อสัญญาค้ำประกันจะพึงใช้บังคับได้เพียงใดนั้น ให้ศาลพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์ทั้งปวง รวมทั้งความสุจริต อำนาจต่อรอง ฐานะทางเศรษฐกิจ ความรู้ความเข้าใจ ความสันทัดชัดเจน ความคาดหมาย แนวทางที่เคยปฏิบัติ ทางเลือกอย่างอื่น และทางได้เสียทุกอย่างของคู่สัญญาตามสภาพที่เป็นจริง ปกติประเพณีของสัญญา เวลาและสถานที่ในการทำสัญญาหรือในการปฏิบัติตามสัญญา รวมทั้งการรับภาระที่หนักกว่ามากของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งด้วย

หมวด 2

ผลก่อนชำระหนี้

มาตรา 686 ลูกหนี้ผิดนัดลงเมื่อใด ท่านว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้แต่นั้น

มาตรา 687 ผู้ค้ำประกันไม่จำต้องชำระหนี้ก่อนถึงเวลากำหนดที่จะชำระ แม้ถึงว่าลูกหนี้จะไม่อาจถือเอาซึ่งประโยชน์แห่งเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเวลาสุดสิ้นได้ต่อไปแล้ว

มาตรา 688 เมื่อเจ้าหนี้ทวงให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันจะขอให้เรียกลูกหนี้ชำระก่อนก็ได้ เว้นแต่ลูกหนี้จะถูกศาลพิพากษาให้เป็นคนล้มละลายเสียแล้ว หรือไม่ปรากฏว่าลูกหนี้ไปอยู่แห่งใดในพระราชอาณาเขต

มาตรา 689 ถึงแม้จะได้เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ดังกล่าวมาในมาตราก่อนนั้นแล้วก็ตาม ถ้าผู้ค้ำประกันพิสูจน์ได้ว่าลูกหนี้มีทางที่จะชำระหนี้ได้ และการที่จะบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้เช่นนั้นจะไม่เป็นการยากไซ้ ท่านว่าเจ้าหนี้จะต้องบังคับการชำระหนี้รายนั้นออกจากทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อน

มาตรา 690 ถ้าเจ้าหนี้มีทรัพย์สินของลูกหนี้ยึดถือไว้เป็นประกันไซ้ เมื่อผู้ค้ำประกันร้องขอ ท่านว่าเจ้าหนี้จะต้องให้ชำระหนี้ออกจากทรัพย์สินซึ่งเป็นประกันนั้นก่อน

มาตรา 690/1 ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหนี้บังคับเอาจากลูกหนี้ตาม มาตรา 688, 689, 690 ในขณะที่ลูกหนี้ยังสามารถชำระหนี้ หากเจ้าหนี้ไม่ดำเนินการและต่อมากล้นหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด

มาตรา 691 ถ้าผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบร่วมกันกับลูกหนี้ ท่านว่าผู้ค้ำประกันย่อมไม่มีสิทธิดังกล่าวไว้ในมาตรา 688, 689 และ 690

มาตรา 692 อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้เท่านั้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วย

หมวด 3
ผลภายหลังชำระหนี้

มาตรา 693 ผู้ค้ำประกันซึ่งได้ชำระหนี้แล้ว ย่อมมีสิทธิที่จะไต่เบี่ยเอาจากลูกหนี้ เพื่อดำเนินเงินกับดอกเบี้ยและเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใด ๆ เพราะการค้ำประกันนั้น

อนึ่ง ผู้ค้ำประกันย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บรรดามีเหนือลูกหนี้ด้วย

มาตรา 694 นอกจากข้อต่อสู้ซึ่งผู้ค้ำประกันมีต่อเจ้าหนี้ นั้น ท่านว่าผู้ค้ำประกันยังอาจ ยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย แม้ว่าลูกหนี้จะได้สละสิทธิไม่ยกข้อต่อสู้ ของตนขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้แล้วก็ตาม

ความตามวรรคก่อน มิให้ใช้บังคับกับข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้สละสิทธิไม่ยกขึ้นต่อสู้ ตั้งแต่ขณะมีการทำสัญญาค้ำประกัน และผู้ค้ำประกันได้รู้หรือควรจะได้รู้ถึงการมีอยู่ของการสละ ข้อต่อสู้เช่นนั้น

มาตรา 695 ผู้ค้ำประกันซึ่งจะเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ นั้น ท่านว่า ย่อมสิ้นสิทธิที่จะไต่เบี่ยเอาแก่ลูกหนี้เพียงเท่าที่ไม่ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้ ว่ามีข้อต่อสู้เช่นนั้น และที่ไมรู้นั้นมิได้เป็นเพราะความผิดของตนด้วย

มาตรา 696 ผู้ค้ำประกันไม่มีสิทธิที่จะไต่เบี่ยเอาแก่ลูกหนี้ได้ ถ้าว่าตนได้ชำระหนี้ แทนไปโดยมิได้บอกลูกหนี้ และลูกหนี้ยังมีความมาชำระหนี้ซ้ำอีก

ในกรณีเช่นว่านี้ ผู้ค้ำประกันก็ได้แต่เพียงจะฟ้องเจ้าหนี้เพื่อคืนลามิควรได้เท่านั้น

มาตรา 697 ถ้าเพราะการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของเจ้าหนี้เอง เป็นเหตุให้ ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในสิทธิที่ดี จำนองก็ดี จำนำก็ดี และ บุริมสิทธิอันได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกันเพื่อชำระหนี้ นั้น ท่านว่า ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น

หมวด 3/1
หน้าที่ของเจ้าหนี้

มาตรา 697/1 การพิจารณาบุคคลใดเป็นผู้ค้ำประกัน ให้เจ้าหนี้พิจารณาวิเคราะห์ ถึงความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันด้วย

มาตรา 697/2 เมื่อผู้ค้าประกันร้องขอ หรือเมื่อลูกหนี้มีหนี้เงินค้างชำระ เจ้าหนี้ต้องแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงสถานะหนี้ของลูกหนี้ทั้งก่อนและหลังการเข้าค้ำประกัน

ในกรณีที่ลูกหนี้ล้มละลาย หรือมีกระบวนการประนอมหนี้ เจ้าหนี้ต้องแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงข้อเรียกร้องของตนและการกระทำอื่น ๆ ซึ่งสามารถคาดหมายได้เพื่อคุ้มครองสิทธิของตนนั้น และควรแจ้งให้ผู้ค้าประกันทราบถึงการล้มละลายและความล่าช้าในการประนอมหนี้ในทันทีที่เจ้าหนี้ได้รับข้อมูลดังกล่าว

เมื่อผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้จนครบแล้ว เจ้าหนี้ต้องส่งมอบเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบังคับใช้สิทธิและเอกสารที่จำเป็นอื่น ๆ ให้แก่ผู้ค้าประกัน รวมทั้งถูกผูกมัดให้ส่งมอบสัญญาจำนำ และหลักประกันอื่น ๆ ในหนี้รายเดียวกันนั้นให้แก่ผู้ค้าประกัน

ถ้าเจ้าหนี้ไม่ดำเนินการตามความในวรรคก่อน โดยปราศจากข้ออ้างโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ค้าประกันก็หลุดพ้นจากความรับผิดเท่าที่ได้รับความเสียหายจากการงดเว้นกระทำการนั้น

มาตรา 697/3 เจ้าหนี้จัดทำคำเตือนสำหรับผู้ค้าประกัน เพื่ออธิบายถึงสิทธิและหนี้ต่าง ๆ ของผู้ค้าประกันให้แก่ผู้ค้าประกัน โดยระบุให้ผู้ค้าประกันควรอ่านสัญญาค้ำประกันให้รอบคอบและทำความเข้าใจถึงความรับผิดชอบของการค้ำประกันนั้น รวมทั้งแนะนำให้ผู้ค้าประกันได้รับคำแนะนำทางกฎหมายหรือการเงินก่อนเข้าค้ำประกัน เพื่ออธิบายเนื้อหาของสัญญาและภาระหนี้ของผู้ค้าประกัน ซึ่งคำเตือนดังกล่าว ต้องให้ข้อความที่สามารถเห็นและอ่านได้ชัดเจน โดยมีหัวเรื่องว่า “คำเตือนสำหรับผู้ค้าประกัน” ใช้ตัวอักษรหนา ขนาดไม่เล็กกว่าสี่มิลลิเมตร และข้อความในคำเตือนต้องมีขนาดตัวอักษรไม่เล็กกว่าสองมิลลิเมตร

ถ้าเจ้าหนี้ไม่จัดทำคำเตือนสำหรับผู้ค้าประกันตามความในวรรคก่อนให้แก่ผู้ค้าประกัน ผู้ค้าประกันก็มีสิทธิบอกเลิกสัญญาเพื่อคราวอันเป็นอนาคตได้ โดยบอกกล่าวความประสงค์นั้นแก่เจ้าหนี้

หมวด 4

ความระงับสิ้นไปแห่งการค้ำประกัน

มาตรา 698 อันผู้ค้าประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดในขณะเมื่อหนี้ของลูกหนี้ระงับสิ้นไปไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ

มาตรา 698/1 ถ้าคู่กรณีมิได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ให้ความรับผิดของผู้ค้าประกันลดลงในสัดส่วนเดียวกับการลดลงของหนี้ประธาน

นอกไปจากที่กล่าวในวรรคก่อน ให้ความรับผิดของผู้ค้าประกันที่เป็นบุคคลธรรมดา และเข้าค้าประกันโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ลดลง 3 % ของจำนวนความรับผิด และในกรณีนี้ ประธานมีทรัพย์สินจำนวนเป็นประกัน ให้ลดลงปีละ 1 % ของจำนวนความรับผิด

มาตรา 698/2 ในกรณีที่ทำสัญญาค้าประกันมีกำหนดระยะเวลา เมื่อหนี้ประธานถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ หากเจ้าหนี้ไม่ใช้สิทธิเรียกร้องเอาจากผู้ค้าประกันในเวลา หนึ่งเดือนนับแต่ครบกำหนดระยะเวลาค้าประกัน ให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิด

อย่างไรก็ดี หากหนี้ประธานถึงกำหนดชำระภายหลังครบกำหนดระยะเวลาในสัญญา ค้าประกัน ผู้ค้าประกันต้องจัดหาหลักประกันให้แก่เจ้าหนี้ตามสมควร

หากผู้ค้าประกันไม่ดำเนินการตามวรรคก่อน ให้ถือว่าสัญญาค้าประกันที่ครบกำหนด ระยะเวลาแล้ว ยังคงผูกพันผู้ค้าประกันต่อไปจนถึงเวลาที่หนี้ประธานถึงกำหนดชำระ

มาตรา 698/3 สัญญาค้าประกันที่ไม่มีกำหนดระยะเวลา ซึ่งบุคคลธรรมดาได้เข้า ค้าประกันโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ให้ระงับสิ้นไปเมื่อระยะเวลาผ่านพ้นไป 20 ปี หลังจาก ที่ผู้ค้าประกันตกลงเข้าค้าประกัน

ผู้ค้าประกันอาจปลดภาระค้าประกัน โดยการนำทรัพย์สินมาวางเป็นประกัน

มาตรา 699 ผู้ค้าประกันมีสิทธิบอกเลิกสัญญาค้าประกันนี้ในอนาคตได้ทุกเมื่อ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อเจ้าหนี้ ตราบเท่าที่หนี้ยังมิได้เกิดขึ้น หรือตราบเท่าที่ สถานะทางการเงินของลูกหนี้ได้แยลงอย่างมากนับตั้งแต่วันที่ผู้ค้าประกันได้ลงนามในสัญญา ค้าประกัน หรือถ้าต่อมาปรากฏว่าสถานะทางการเงินของผู้ค้าประกันแยลงอย่างมาก ซึ่งมากกว่าที่ ผู้ค้าประกันนั้นได้คิดไว้โดยสุจริต

ในกรณีเช่นนี้ ท่านว่าผู้ค้าประกันไม่ต้องรับผิดในหนี้ที่เกิดขึ้นภายหลังที่คำบอกกล่าว นั้นได้ไปถึงเจ้าหนี้ และให้เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ลูกหนี้จัดหาผู้ค้าประกันใหม่แทนที่ได้ ซึ่งหากลูกหนี้ ไม่สามารถจัดหาผู้ค้าประกันใหม่มาแทนได้ ให้ถือเป็นกรณีที่ลูกหนี้ไม่อาจถือเอาประโยชน์ แห่งเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเงื่อนไขสิ้นสุดตามความในมาตรา 193

มาตรา 700 ถ้าค้าประกันนี้อันจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอน และเจ้าหนี้ ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ไซ้ ท่านว่าผู้ค้าประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิด

แต่ถ้าผู้ค้าประกันได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลา ท่านว่าผู้ค้าประกันหาหลุดพ้นจาก ความรับผิดไม่

มาตรา 701 ผู้ค้าประกันจะขอชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่เมื่อถึงกำหนดชำระก็ได้

ถ้าเจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้าประกันก็เป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิด